

afskrivningsberettigede bygninger, driftsmidler, goodwill m.v.

Hvis erhververen videresælger med fortjeneste og denne fortjeneste skal beskattes, fordi erhververen køber ikke succederer, er erhververens anskaffelsessum den lave nedskrevne værdi, der er følge af, at erhververen fortsætter afskrivningerne på overdragerens afskrivningsgrundlag.

Skal disse regler sammenfattes kort, betyder succession, at en sælger ikke skal betale skat af fortjenesten på en virksomhedsoverdragelse. Så enkelt kan det siges. Man kan også nævne det næste trin, at skatten overtages af køber, der så skal betale den ved videresalg sammen med skatten af den fortjeneste, der er opnået i købers tid. Succession betyder altså, at fortjenesterne ikke bliver beskattet på det tidspunkt, hvor de er til stede, men på andre tidspunkter, der måske ikke er nær så hensigtsmæssige.

Jeg synes, det er vigtigt, at man holder fast i, at succession betyder udskydelse af skatten og dermed en langt mindre grad af sammenfald mellem skattebetaling og den avance, der udløser den pågældende skat.

Efter gældende ret er der adgang til succession ved familieoverdragelse i levende live og ved arv. I disse tilfælde har man anerkendt, at virksomhedernes likviditet belastes af skattebetalingerne, og dette taler for at tillade succession.

I disse tilfælde belastes likviditeten også af gaveafgift og boafgift. Det er afgifter, som adskiller familiegenerationsskiftet fra generationsskiftet uden for familien. Ved arv skal den, der arver virksomheden, også ofte udrede arvelodder til medarbejderne. Efter nogles opfattelse er også dette forhold medvirkende til at skabe en særegen likviditetsbelastning ved et familiegenerationsskifte.

Succession er imidlertid ikke uproblematisk, som jeg har været inde på. Succession bryder med det fundamentale princip, at der skal betales skat af en gevinst på det tidspunkt, hvor den konstateres, og det er nu et godt synspunkt.

Den bryder på flere måder med det princip. For det første slipper overdrageren for at betale avanceskat, selv om skatteevnen er der. Det er jo ved succession sådan, at det er sælger, der slipper for skatten. Det er en misforståelse, når mange opfatter det sådan, at det er køber, der slipper for skat. Det er altså sælger, der slipper for skatten og skyder skatten ud på den, der

overtager det pågældende gode, den pågældende virksomhed.

Erhververen betaler altså overdragerens skat, såfremt han selv sælger videre uden succession, men man kan selvfølgelig have så meget succession, at det bliver en uinteressant betragtning, og det kan man selvfølgelig frygte.

For erhververen vil det da være langt vanskeligere at skulle betale både sin egen og overdragerens skat, end det vil være, at erhververen alene skal betale sin egen skat. Det er betragtninger, som det er værd at have i erindring, når folk næsten sådan pr. rygmarv går ind for succession.

Dette, at skattebyrden overvælttes på erhververen, er ikke så stort et problem i tider med stor inflation, men i øjeblikket, hvor der ikke er inflation, er succession faktisk køberfjendsk, kunne man kalde det, eller for nu at bruge sådan et mere fortærsket udtryk: ungdomsfjendsk.

Jeg synes, man skal tænke meget over de her sammenhænge, før man begynder at kanonisere succession som det eneste saliggørende.

Det køberfjendske – eller ungdomsfjendske – ved successionen fremtræder meget tydeligt i den situation, hvor erhververen vil sælge, fordi han er i økonomiske vanskeligheder. Det gik måske ikke så godt med virksomheden, som han havde håbet. I sådan et tilfælde vil den overtagne skat være en klods om benet, der forhindrer en fornuftig frivillig realisation, og kun hvis erhververen går konkurs, kan han slippe af med skatten. Man kan ikke udelukke, at erhververen vil være tilbøjelig til at undervurdere disse problemer, når han står i købsituationen, men de er jo ikke desto mindre en kendsgerning.

I det hele taget er det et problem for erhververen, at erhververen skal inddrage overvejelser om den fremtidige inflation i sine overvejelser om succession eller ej. Ved succession inden for familiekredsen, som vi kender det i dag, mindskes problemerne, fordi der i højere grad er sammenfaldende interesser mellem overdrager og erhverver.

De problemer, som erhververen vil stå over for, når erhververen skal videresælge, vil skabe et pres for til den tid at udvide den kreds, der kan succedere. Vi hører jo i øjeblikket, at der er store problemer med generationsskifte. Det er noget, vi mere hører om, end vi har kunnet konstatere. Hvis vi så laver succession, vil jeg vædde på, at der om nogle år, når de, der har